

Poštnina plačana v gotovini.

54.  
730  
Cena 2.50 Din.

**OPERA**

**GLEDALIŠKI LIST**

**NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1934/35**

---

---

**Francesca da Rimini**

**Premijera 14. marca 1935**

**IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO**

**UREDNIK: M. BRAVNIČAR**

---

---



# GLEDALIŠKI LIST

## NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 14. marca 1935

### Riccardo Zandonai

Rojen v Sacco (Trentino) na Južnem Tirolskem 28. maja 1883. je študiral glasbo najprej pri učitelju Vincencu Gianferrariju v Roveretu, pozneje pa pri Mascagniju na liceju Rossini v Pesaru, kjer je diplomiral leta 1902. V tem času je izdal tudi svoje prve skladbe, kratko melodijo »Hotel sem ti povedati« (E te lo voglio dire) in prvo sinfonično delo »Odisejev povratek« (Il ritorno di Odisseo) za soli, zbor in orkester po pesnitvi istega imena od Giovannija Pascolija.

V gledališče se je srečno uvedel s »Cvrčkom za pečjo« (Il grillo del focolare), glasbeno komedijo v treh dejanjih, mehkega in živega značaja, za katero je vzel snov po Dickensovem delu, libreto pa mu je napisal Cesare Hanau. »Cvrček za pečjo« je bil prvič uprizorjen v gledališču Politeama Chiarella v Turinu 28. novembra 1908., pozneje pa v francoščini v gledališču mestnega Kazina (Casino Municipale) v Nizzi 20. februarja 1911., obakrat z velikim uspehom. Tej operi je sledila z velikim uspehom tudi »Conchita« v štirih dejanjih po romanu Pierre-ja Louis-ja »La femme et le pantin«, ki sta jo inscenirala Maurizio Vaucoire in Karl Zangarini. Prva uprizoritev te opere je bila v Teatro dal Verme v Milanu 14. oktobra 1911. Odlična interpretka glavne vloge Tarquinia Tarquini je pozneje postala skladateljeva življenjska družica.

Sledile so druge opere: »Melenis«, lirična drama v treh dejanjih po pesnitvi Louis-ja Bouilhet-ja. Libreto sta sestavila Massimo Spiritin in Karl Zangarini (Milan, Dal Verme, 13. nov. 1912). »Francesca da Rimini«, ki jo smatrata dosedaj kritika in občinstvo za njegovo glavno delo. Libreto je napisal Tito Ricordi, prva uprizoritev je bila v Turinu 19. februarja 1914. (Teatro Regio), odkoder je kmalu šla po vseh svetovnih gledališčih; »La Via della finestra«, veseloigra v treh dejanjih, po Scribe-ju napisal Josip Adami (Pesaro, Teatro Rossini, 27. julija 1919); skrajšana in predelana v 2. dejanjih je bila uprizorjena v Trstu (Comunale G. Verdi) 18. januarja 1923. Sugestivna »Romeo in Julija«, tragedija v 3. dejanjih, napisal Arturo Rossato (Rim, Constanzi, 14. febr. 1921.); »I Cava-

lieri di Ekebù«, lirična drama v 4. dejanjih, libreto napisal Arturo Rossato po legendi »Gösta Berling« Selme Lagerlöfove (Milan, Scala, 7. marca 1925) ter mistična kristjanka legenda »Giuliano« od Gustava Flauberta, libreto Arturo Rossato (Neapel, S. Carlo, 4. II. 1928), »Una partita«, drama v enem dejanju (Milano, Scala, 19. jan. 1933.) ter »La farsa amorosa«, ljudske slike v treh dejanjih, sestavljene po »Cappella a tre pünte« (klobuk na tri ogle) od P. Alarcon-a (Rim, Teatro Reale dell' opera, 22. II. 1933.), obe na libreto Arturo Rossato. Večina navedenih Zandonaijevih oper je že bilo sprejetih v mednarodni operni repertoar. Druga njegova dela: »Rozetine sanje« (Il sogno di Rosetta) na pesnitev G. Pascolija; enodejanka »Kraljev pokal« (La coppa del Re) in pripovedka za otroke »Zlati ptiček« (L' uccellino d' oro), še niso bile objavljene.

Na polju simfonične glasbe ima R. Zandonai eno uverturo (1903); impresije iz rojstnega Trentina »Pomlad v solnčni dolini«, ki jih je pozneje združil z drugo suito enakega značaja v glasbeno poemo »Daljna domovina« (v štirih stavkih) in jo končno prekrstil v »Jesen v gorah«. Poleg teh stvari za véliki orkester je napisal še »Srednjeveško serenado« za čelo solo, 2 rogova, harfo in godala; »Romantičen koncert« za gosli in orkester ter simfonične pesnitve »Segantinijeve slike« in »Balada eroica«. Omembe vredne so njegove skladbe za zbor: »Requiem«, »Oče naš«, »Ave Marija« in razne himne.



Zandonaijeva glasba je lirična in osebna ter predstavlja v splošnem najmočnejšo združitev dveh vrst, ki sta si danes v močnem nasprotstvu: neoklasicizem in neoromanticizem. Podlaga njegovi skladateljski tehniki je spoj raznih stilskih prvin, ki si niso v rodu, vendar jih rabi zato, da vsestransko uveljavlja svojo močno osebnost — svoj lirizem, ki je včasih dramatičen, včasih idiličen. Njegov orkester je mehak in prozoren, zna pa kljub temu doseči moške in teške učinke, prav kakor najintimnejše barvne odtenke in nastrojenja rafiniranih čuvstev. V italijansko operno tvorbo je prinesel nove zvoke, ki jih doslej niso poznali v italijanski scenski glasbi.

Zandonai zavzema v Italiji tudi kot dirigent eno prvih mest. V tem stvoju redno gostuje v prvi vrsti kot interpret lastnih skladb.

---

## Vsebina opere „Francesca da Rimini“

1. Na dvorišču v gradu Polentanov v Raveni se lepega poletnega dne oglasi viola potujočega pevca. Družabnice lepe Francesce ga sprejmejo z bučnim veseljem: »Naj jim kaj zapoje.« On bi, toda le za dve krpici škrlata, da si zakrpa borni suknjič, ki »ima rano na prsih, drugo pa pod pazduho...« Zna pa zapeti o viteških zgodbah Tristana in Lancilotta, pa tudi o Parzivalu, »ki je smel okusit kapljo

presvete rešnje krvi«. Dekleta menijo, da ga bo Francesca bogato obdarovala; saj prihaja ravno na njeno svatbo. Pevec napove zgodbo o Tristanu in Izoldi in ravno začne peti, ko ga prekine glas Ostazija. Dekleta zbeže; strogi Polentanec prime pevca kaj trdo, ker ga sumniči, da je prišel praviti dekletom o lepem Paulu Malatesti. Kmalu se prepriča, da je bil v zmoti. Iz razgovora s ser Toldom posnamemo, da želita čimprej urediti poroko med ponosno Francesco in njej neznanim, surovim, šepavim Gianciottom, ki ga zastopa mlajši brat Paolo Lepi. Iz gradu se oglasi petje. Francesca pride z mlajšo sestro Samaritano. Sestri se pristrčno poslavljata, spominjata se na skupno mladost, polno veselja in sreče. Francesca je razburjena v pričakovanju neznanega ji ženina, Samaritano pa plašijo temne slutnje, ter bi sestro rada pridržala v domači hiši. Družabnice javljajo ženinov prihod. Navdušeno opisujejo njegovo lenoto ter zapojejo pesem. Francesco oblijeje solze. Srce ji je prepolno. Rača bi se zaprla v mračno sobo, da bi vtihnil »šum viharia, ki divja v njeni ranjeni duši«. Dekletom naroči naj zadrže ženina in naj ga pozdravijo. V tem ga zagleda. Kot zamaknjena, brez besede se dvoje mladih ljudi zasanja drug v drugega. Francesca utrga rožo ter jo poda Paulu. Družice pejejo ljubavno pesem.

II. Na stolpu Malatestov v Riminu je vse pripravljeno za boj. Francesca pride. Išče moža Gianciotta. Morda pa upa, da bo zagledala koga drugega. In ta — Paolo — kmalu pride. Vrnil se je kaj naglo iz Čezene. Shujšal je. A ne potrebuje zdravil. Spomin na minule dogodke in strah pred bodočnostjo ga silita v smrt. Zvonjenje napoveduje napad Gibelinov. Kot divji se udeležuje boja tudi Paolo. Razoglav, brez šlema, strelja na sovražnika ter smrtno zadene sovražnega poveljnika Ugolina. Toda tudi njega zadene sovražni lučai. Od strahu polblazno Francesco tolaži: »Ah ne umiram, Francesca. Jeklo me ni zadelo! Toda vaša roka se me je dotaknila in sredi duše rana odslej mi zeva.« Vojščaki pozdravljajo navdušeno svojega glavnega poveljnika Gianciotta. Ta jim osorno odzdravi, zapove naj izstrelijo veliko bačev, ter pohvali Paola. Močno se začudi, da najde tu tudi Francesco, ki mu v okrepitev ponudi kupo vina. Isto ponudi žena na željo Gianciotta tudi Paulu.

V tem prineso ranjenega Malatestina. Kamen ga je zadel v oko. Mladiču se v vročici blede, boji se, da bi ujetnik Montagna pobegnil. Toda kmalu se zavé ter se spet zažene v boj. Medtem izstrelijo bačev, ki razbije nasprotno vrste. Zmaga!

III. Francesca čita svojim družicam zgodbo o Lancilottu, ki se mu posmehujejo radi njegove neodločnosti. Sužnja Smaragdi opreza skozi okno, če bi zagledala pobeglega skobca svoje gospe; Biancofiore zapoje pesem o nmladi. Francesca si zaželi glasbe. Vse odidejo po godbenike, da bi razveselile svojo žalostno gospo. Ta očita sužnji, da ji je na stolpu natočila »napoja peklenskega«, kajti »zlo se pretaka po žilah nam vsem, ki smo izpili ga«. Sužnja je obupana, vendar se ponudi Francesci, da bi priklicala niega. Saj je messer Giovanni odjezdil z očetom in Malatestinom. Tega poslednjega se Francesca posebno boji; ne radi slepega očesa, temveč radi onega,

ki gleda. Sužnja ji ponuja čarobne pijače, toda že pridrvijo dekleta s svirači. Razvije se rajalna pesem bližajočemu se mladoletju in njega znanilki, lastovki. Francesca pošlje razigrano družbo, naj bi nadaljevala veselje zunaj na dvorišču; sama pa pričaka svojega lepega svaka — Paola. Med njima je postal nujen razgovor, ki naj bi razjasnil njun položaj. Francesca ga prosi miru, pokoja. On pa sanjari vedno le o njej, nikjer ne najde miru; povsod ga spremlja njeno obličje in mu povečava bolelost. Francesca mu očita: »Že čutim kako oveneva cvetoče naše mladoletje.« Paolo zagleda v knjigi zgodbo o Lancilottu. Vabi svakinjo, naj bi skupaj prebrala par strani te zaljubljene zgodbe. Oklevajoč se Francesca odzove vabilu. In čita: »... toda on bodi le moj, jaz pa bom samo njegova; in poravnano bodi, kar je bilo zagrešeno...« »Ko pa kraljica vidi, da se vitez ne opogumi, čeprav koprni, se ga mehko oklene in ga poljubi strastno na usta...« Dvoje zaljubljenih se najde. Zunaj se sliši himna mladoletju...

IV. Malatestino nadleguje svojo svakinjo, vso zbegano od večnega vpitja mučenega jetnika, ki napolnjuje z grozo ves grad. Ponuja ji, da bo uklonil moža. Ona se zgrozi nad takim izdajstvom, toda on meni, da ji ta ponudba pač ne more biti tuja. Da ji pokaže, kako mu je draga, bo storil, »da jo bo še nocoj sladek sen pogreznil v kar moč globoko spanje...«, saj bo nocoj spala sama, ker ji mož gré v Pesaro. Postat hoče zanjo rabelj. Vzame sekiro ter se odpravi doli v ječo. Zbegano ženo najde Gianciotto, ki je že pripravljen na pot. Na njeno pritožbo se silno razburi ter hoče kaznovati Malatestina, ki se vrača »s svežim sadjem za napotnico«. Žena zbeži pred surovim mladeničem, ki se pred bratom baha s svojo krvoločnostjo. Toda ta ni razpoložen za šalo. Zahteva pojasnila radi Francesce. Mladič mu ga da: »Ti si hromi Gianciotto, jaz zvan sem Enooki, a Paolo Lepi!« Pove mu, da mu ne more biti prav, če opazi, da drugi lazi za bratovo soprogo; »in če zato ga obdolže, da je storil bratovi ženi kaj žalega«, ali ni to krivica? Na bratove grožnje postane jasnejši: »se nisi čudil, da je nekdo odpotoval decembra na župansko mesto« in da se je do februarja že v drugič znašel med nami? Paolo! Gianciotto divja. Zahteva dokaze. Te mu mladič obljubi še nocoj! —

Francesca je utrujena zaspala v svoji sobi. Žene bdijo vzlic pozni uri pri njej. Divje sanje zbudijo nesrečno ženo: v grozi kliče Paola na pomoč. Družice jo pomirijo ter se odpravijo spat. Francesca pridrži pri sebi le nežno Biancofiore, ki jo toliko spominja na Samaritano. In ob njej obuja spomine na ljubljeno sestro. Toda tudi njo odslovi. Zaklenila bi vrata, toda ne: »Naj zgodi se, kar hoče usoda!« Paolo pride pijan od strasti in želje po svidenju z ljubljeno ženo. Zasnosno ga ona objame in radostno poudarja: »Ne vzhaja zora in Zvezde še ne tonejo za morje; še poletje vroče diha, a ti le moj si in jaz edino tvoja in opojnost brezmejna v tej sladki uri nama polni dušo!« V tem se ona zdrzne: vrata so ostala odprta! Paolo jih zaklene in hoče odvesti ljubico »tja v kraj pozabe, kjer z nočjo je dan v objemu združen, kjer bežni čas premagan pred njuno ljubeznijo

sklanja glavo. Iz teh sanjarij ju predrami silen sunek v vrata. Gianciotto. Medtem ko žena odpira možu, se spusti Paolo po tajnih vratih v podu, a po nesreči se mu obleka zaplete. Prevarani mož zadene ženo, ki se ljubeče postavi pred dragega, z drugim udarcem pa konča tudi tega. Tesno objeta se zaljubljenca zgrudita mrtva.

---

## Sodobna italijanska glasba in njeni zastopniki

Sodobna italijanska glasba ima mnogo talentov, ki v bistvu vsi zasledujejo isti cilj: osvoboditev nove tvorbe od tradicije in vzorov preteklosti. Oblikovanje novega obraza sodobne italijanske glasbe pa otežkoča mlajšim skladateljem stoletna tradicija po slavni opernih mojstrih, ki je prešla narodu že tako v kri in meso, da je vsak večji in drznejši odklon od starega načina obsojen že vnaprej na zelo dvomljiv uspeh. Številni mlajši italijanski skladatelji so začeli iskati nov izraz, ki naj bi dal sodobni glasbi tudi nov obraz. Pri tem iskanju so šli vsak po svoji poti, kakor jim je narekoval temperament, zato ni govora o kakšni posebni italijanski šoli ali skupini umetnikov s sorodnimi estetičnimi nazori. Če pa napravimo prerez skozi vso italijansko sodobno glasbeno tvorbo, izsledimo kljub različnim temperamentom in estetskim nazorom posameznih ustvarjalčih umetnikov nekaj skupnih potez, ki so značilne za vso sodobno italijansko glasbeno produkcijo. Te so: nagnjenje k linearnemu slogu, izrazito upoštevanje melodije, smisel za harmonijo in urejenost skladbe ter posebna ljubezen za večje in obširnejše oblike. Melodija mlajših skladateljev ni več tista, ki je bila v svetu znana pod označbo »italijanska melodija« in je navduševala zadnjih trideset let naivne in preproste obiskovalce opernih predstav. Melodija sodobnih italijanskih skladateljev je obdržala vokalni značaj, to se pravi, ostala je pojoča melodija, čeprav ni več tako lahko razumljiva, kakor prejšnja starejših mojstrov. Celo kadar je pisana za instrumente, čutimo, da je bila rojena kot spev: vedno je plastična in zaokrožena, nikdar oglata ali skokovita. Urejenost sodobnih skladb je ravnovesje in oblikovna logika, ne pa kakor pri prejšnjih opernih skladateljih stroga simetrija in šablonska razvrstitev.

Zunanji, posebno francoski in nemški vplivi, so igrali pri nastajanju sodobne glasbe v Italiji precejšnjo vlogo. Sprožili so odpor proti različnim šablonam v italijanski operni tvorbi. Da laže uveljavijo mlajši svoja načela in svoje osebnosti, so se lotili v prvi vrsti komorne in simfonične glasbe, ki je ostala v zadnjih desetletjih neobdelana in popolnoma zanemarjena. Pri tej so imeli tudi še največ izgledov na uspeh. Zanimivo pa je, da so se vmes poizkušali in preizkusili skoro vsi mlajši skladatelji tudi v operi. Med številnimi zastopniki mlajše generacije je nekaj močnejših osebnosti, ki so si

atrlji pot tudi že v vse evropske koncertne dvorane, manj pa na operne odre. Najvidnejši in najpomembnejši med njimi so: Franco Alfano, G. Francesco Malipiero in Ildebrando Pizetti.

Franco Alfano, roj. 8. III. 1876. v Neaplu je ravnatelj glasbenega liceja v Bologni. Začel je kot operni skladatelj vplivan od prejšnjih opernih skladateljev. Oblikuje ga bogata in lahka inspiracija, ritmična in harmonična pestrost ter bujnost barv. Napisal je mnogo gledaliških del (Miranda, Vstajenje [po Tolstem]), Princ Zilah, Senca don Jouana, Legenda o Sakuntali, Madonna Imperia (po Balzacu), Zadnji lord i. dr.) in mnogo simfonične ter komorne glasbe. Njegova simfonija v E-duru je eno prvih tovrstnih del moderne italijanske glasbe, ki je poleg njegovega godalnega kvarteta vzor mojstrske oblike in zanimive peljave glasov.

Ildebrando Pizetti, roj. 20. IX. 1880. v Palmi, je sedaj ravnatelj konservatorija v Milanu. Za gledališče je začel pisati šele pozneje, ko je imel za seboj izkustva na vseh drugih glasbenih poljih. Posvetil se je v prvi vrsti komorni glasbi, v kateri je dosegel dovršenost glasbene oblike, posebno v obeh sonatah za gosli in čelo, ki spadata med najboljše stvari sodobne italijanske glasbe. V operi stremi po vernem glasbenem besednem izrazu, pri katerem ne prevladuje beseda niti glasba. Pri Pizettiju ima smisel samo opera, v kateri se beseda popolnoma spaja z glasbo; melodija, ritem in harmonija se morajo spojiti v resničen glasbeno dramatičen govor, ne da bi živeli vsak zase. Orkester podčrtava petje, vendar ne deklamuje v Wagnerjevem smislu in načinu. Prav kakor Alfano izbira tudi Pizetti za svoje opere sujete občečloveške vsebine iz legend ali iz svetopisemskih epizod. Tako je Pizetti napisal opere »Fedra«, »Debora in Jael«, »La Rappresentazione di Abramo e d' Isacco«, (»Abraham žrtvuje Izaka«), »Tujec« (»Lo Straniero«), »Il. Cid« i. dr.

G. Francesco Malipiero roj. 18. III. 1882. v Benetkah, profesor na konservatoriju v Parmi, je pomemben za sodobno italijansko glasbo kot skladatelj orkestrskih stvari. Njegove skladbe so udomačene pri orkestrih vseh narodov. Najbolj znane so njegove tri suite »Vtisi o pravemu« in »Odmori v molčanju«, ki jih odlikuje večša instrumentacija.

Poleg teh treh pomembnejših skladateljev ima sodobna italijanska glasba veliko število drugih, ki so vsi vredni, da jih omenimo v tem kratkem pregledu. Čeprav ne predstavljajo po svoji koncepciji in zgradbi izrazitejših osebnosti v novejši italijanski glasbeni tvornosti, kažejo vendarle velike zmožnosti. Poleg R. Zandonaija, o katerem je bilo na drugem mestu izžrpnjeje povedano, pišejo za oder z uspehom Italo Monte mezzì (»Ljubezen treh kraljev«, uprizorjeno tudi na našem odru), Domenico Alaleona (»Mirra«), Viktor de Sabata (Il Macigno), Riccardo Pick-Mangiagalli (s svojimi gracioznimi baleti »Zlata vrba« in »Magični zvonček«), Arrigo Pedrollò (»Mož, ki se smeje«) in F.



Balilla - Pratella (»Letalec Dro«, »Nina-nana«, otroška opera, uprizorjena tudi v Ljubljani).

Navedeni skladatelji ne pišejo izključno za gledališče, temveč so nekateri pokazali svoje najboljše zmožnosti na polju simfonične glasbe. De Sabata je simfonik visoke stopnje. Njegovi dve suiti in simfonična pesnitev »Juventus« spadajo med najboljša tovrstna italijanska sodobna dela. Alaleona je tudi zelo učen in upoštevan glasbeni raziskovalec; Pratellove najboljše dela pa so lirične komorne pesmi.

Sodobna italijanska glasba ima tudi lepo število skladateljev, ki pišejo izključno komorna in simfonična dela. V prvi vrsti se je treba spomniti mojstrskega simfonika Ottorina Respighija, ki je od vseh italijanskih skladateljev najbolj znan v inozemstvu. Respighi (roj. 9. VII. 1879. v Bologni) je profesor za skladbo na glasbenem liceju Santa Cecilia v Rimu. Njegova najpomembnejša dela so »Rimski vodnjaki« (Frontane di Roma) »Balada o gnomih« (»Ballata delle Gnomidi«, gregorjanski koncert za gosli, sonata za gosli in klavir, lirične pesnitve i. dr. Poleg Respighija živita v Rimu skladatelja Alfred Casella in Vincenzo Tommasini. Prvi je pianist svetovnega slovesa, kot skladatelj pa od vseh sodobnih najbolj napreden. Skladbe: »Majska noč« za glas in orkester, »V temni noči« za klavir in orkester, »Pet skladbic« za godalni kvartet i. dr. Drugi, Vincenzo Tommasini ljubi nežne barve in sentimentalna čuvstva. Med njegove najboljše dele spadajo »Slike v mesečini« za orkester.

Ob strani Pizettija, živita dva glasbenika, Mario Castelnuovo-Tedesco in Ferdinand Liuzzi, oba nekoliko pod Pizettijevim vplivom, ki pa imata precej lastnih potez. Castelnuovo piše predvsem komorne skladbe, ki so v oblikovnem oziru zelo izčiščene, Liuzzi pa ima poleg drugih stvari sonatino za gosli in klavir, ki zveni dobro in učinkuje sveže. Izvrstna glasbenika sta tudi Vincenzo Davico, avtor malih skladbic za klavir, kakor tudi za orkester, ter znameniti dirigent Vittorio Gui, skladatelj tenkočutnih komornih skladb.

Polno drugih mlajših skladateljev je še v današnji Italiji (Santoliquido, Perrachio, Coppola, Pilatti, Guerrini, Damerini), ki se borijo za svoj izraz in skušajo prispevati svoj delež k stavbi moderne italijanske glasbe, vendar kljub vsemu prizadevanju in nekaterim močnejšim osebnostim nima tačas italijanska glasba velikih izgledov, da bi v bližnjem času zopet prevzela eno izmed vodilnih mest v svetovni glasbeni tvornosti.

---

## Žena v Verdijevih operah

Verdi povzdiguje v svojih operah predvsem ženo kot prvo in glavno dramatično figuro. Vedno je v njegovih delih žena tista, ki pade kot tragična žrtev pod udarcem težke usode. Ne glede na par

izjem, kakor na pr. Lady Macbeth, je pri Verdiju žena vedno nežno, nedolžno trpeče bitje, ki se žrtvuje iz globoke ljubezni in ki jo zaseduje nemila in brezsrčna usoda. V času ženske enakopravnosti je tovrsten zasutek odrsko posebno učinkovit. Tragično poginula žena daje vsemu Verdijevega delu odločilen znak. Gilda v »Rigolettu«, ki jo vojvoda zapelje in nato zapusti, žrtvuje svoje življenje za moža, ki ga ljubi do groba — prostovoljno gre v smrt, da reši s svojo žrtvijo vojvodovo življenje. Leonora v »Trubadurju« privoli v zakon z zasovraženim grofom Luno, samo, da prepreči izvršitev smrtne kazni nad svojim ljubčkom. Pozneje zavžije strup, da se reši iz tega položaja. Globoko nas pretrese tudi usoda neke druge Verdijeve junakinje, ki se prav tako imenuje Leonora — v nedavno spet odkriti, sedaj slavljene operi »Moč usode«. Po begu iz domače hiše, ločena od svojega zaročenca, gre Leonora v samostan. Mnogo let pozneje privede usoda njenega zaročenca v kraj, kjer živi Leonora kot puščavnica. Tudi tu poruši strašna usoda zadnjo možnost za srečo. V poslednjem trenutku zabode Leonoro njen maščevalni brat. »Traviata«, nad katere usodo je bilo po vsem svetu že preliti toliko solza, žrtvuje svojo srečo, ker se na očetovo prošnjo odpove ljubčku, da reši družinsko čast. Za to svojo žrtev mora od svojega ljubčka, ki ne sluti ničesar, pretrpeti najhujša ponižanja. »Traviata« umre v trenutku, ko bi se po očetovi uvidevnosti lahko obrnilo vse v njeno dobro. Aida se vrne v jetništvo, da skupno s svojim ljubčkom umre pod kamenitim obokom. Tudi kadar Verdi predelava literaren sužet, ga magično privlačuje usoda nedolžno trpeče žene. »Luiza Müller« po Schillerjevi »Kovarstvo in ljubezen«, kakor tudi »Otello«, so prepričevalni primeri. Tako nas prevzema v delih, ki so jih desetletja prištevali med izrazito zabavno glasbo, tudi globoko in pretresljivo človeško čuvstvo.

(Benjamina Gigli.)

---

## Prihodnji operni spored

V operi pripravljajo na novo prevedenega Ch. Goudovega »Fauستا«, ki pride na spored že v bližnjem času. Margareto bo pela F. Tratnikova.

\*

Prva operna novost takoj za »Faustom« bo »Semrud«, ki jo je napisal poljski sodobni skladatelj Raoul Kaczalski. »Semrud« še ni bil insceniran in bo imel krstno predstavo v naši operi.

\*

V operetni spored bo spet uvrščen F. Suppejev »Boccacio«, ki ga bo novo predelanega postavil na oder N. Štritof. Glavno vlogo bo v tej opereti pela in igrala Gjungjenac-Gavellova.

---

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Matija Bravničar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

*Kolinska*



**CIKORIJA**

**KOLINSKA**  
**CIKORIJA**

je naš

pravi

d o m a č i

i z d e l e k

Priporoča se Vam

**»SLAVIJA«**

**Jugoslovanska zavarovalna banka d. d. v Ljubljani**

**za zavarovanje**

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč itd.  
na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem  
telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

# Francesca da Rimini

opera v štirih dejanjih (5. slikah), napisal Tito Livio, prevedel A. Farkaš, uglasil Riccardo Zandonai.

Dirigent: M. Polič.

Inscenator: E. Franz.

Režiser: R. Primožič.

Otroci Guida Minore da Polenta:

Francesca . . . . .	Z. Gjungjer
Samaritana . . . . .	I. Ribičeva
Ostasio . . . . .	V. Janko

Otroci Malateste di Verucchio:

Giovanni hromi . . . . .	R. Primožič
Paolo lepi . . . . .	J. Gostič
Malatestino enooki . . . . .	I. Franel

Dogaja se v Ravenni v dvoreu Polentinih.

Francescine družice:

Biancofiore . . . . .	Š. Ramšakova
Garsenda . . . . .	Z. Župevčeva
Altichiara . . . . .	M. Kogejeva
Donella . . . . .	St. Poličeva
Smaragdi . . . . .	F. Golobova
Ser Toldo Berardengo . . . . .	St. Marčec
Pevec . . . . .	J. Rus
Vojščak . . . . .	A. Jarc
Čuvaj stolpa . . . . .	J. Rus

Vojščak

in v Riminu v dvoreu Malatestov.

**Blagajna se odpre ob pol 20.**

**Prizori začetak ob 20.**

**Konec ob 23.**

<b>Parter:</b> Sedeži I. vrste . . . . .	Din 40-
II. - III. vrste . . . . .	36-
IV. - VI. . . . .	32-
VII. - IX. . . . .	28-
X. . . . .	24-
XI. . . . .	24-
<b>Lože</b> Lože v parterju . . . . .	120-
I. reda 1-5 . . . . .	120-
6-9 . . . . .	140-

<b>Dodatni ložni</b> . . . . .	Din 20-
<b>Balkon:</b> I. vrsta . . . . .	24-
II. . . . .	20-
III. . . . .	16-
I. balkon . . . . .	20-
II. . . . .	10-

<b>Galerija:</b> Sedeži I. vrste . . . . .	Din 12-
II. . . . .	10-
III. . . . .	10-
IV. . . . .	8-
V. . . . .	8-
Stojišče . . . . .	2-
Ditajsko stojšče . . . . .	5-

**VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki kassi od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure. Predpisana taksa za prevoz je vračunana v cenah.**



# „V. BIZJAK“

dvorni dobavitelj

keksi in biskviti

so

**prvovrstni!**